

United States Holocaust Memorial Museum
Oral History Interview
Former Yugoslavia Witnesses
Documentation Project
Macedonia

ИНТЕРВЈУ СО КОНСТАНТИН МИТРЕВ

Интервјуист: Добар ден.

Сведок: Добар ден, добар ден.

Интервјуист: Ви благодарам што се согласивте денес да се сретнете со нас и да ги кажете Вашите сеќавања за потребите на Музејот на Холокаустот од Вашингтон. Ве молам, кое е Вашето име и презиме?

Сведок: Јас се викам Митрев Константин.

Интервјуист: Кога и каде сте роден?

Сведок: Роден сум во Штип, 30 јули 1935 година.

Интервјуист: Ако Вие, ако се сеќавате моите колеги беа присутни во Вашиот дом пред три месеци и направија едно подготвително интервју...

Сведок: Да.

Интервјуист: за Вашите сеќавања, Денес сме дојдени да ги снимиме со професионална опрема за потребите на архивата на Музејот на Холокаустот.

Сведок: Да.

Интервјуист: Кажете ми, каков беше животот во Штип пред Втората светска војна? Се сеќавате ли каков беше начинот на живот?

Сведок: Па видете, ах, моите сеќавања датираат тамо негде од четиријеста година, четириес и прва година. Со Втората светска војна, иако во тоа време не ми е било јасно што станува, пет години сум бил. Ах, четиријесет и прва година дојдоа во Штип бугарските војски под мотивација дека ја ослободуват Македонија од Србија и така нивното владеење почна во Македонија и во Штип.

Интервјуист: Кои народности живееја во Штип?

Сведок: Во Штип во тоа време имаше голем број од турското малцинство, па не можам точно да кажам колкава е цифрата али голем број имаше. Јас, во мојот регион кај што живеам, во она другата куќа покрај болницата горе, ах, скоро секоја втора куќа, тоа маало можеби е такво било, ах, поставеноста на луѓето во тоа маало, скоро секоја куќа беше турска.

Интервјуист: А освен Турци кои други живееја во Штип?

Сведок: Ах, освен Турци имеше по некое влашко семејство, хм, имаше некои които беа склучиле бракове со, сос од српската националност и беа останале во Штип да живеат, али

тие беа многу малку. Други националности не се сеќавам, ах имаше, имаше го еврејското население голем број. Сега дека шо седеме во оваа куќа, во вај дел беше црквата, па нагоре до градот беше тоа, и од лева страна и од десна страна на улицата, беше тоа се скоро еврејски куќи. Ретко по некоја од овие Македонците да живееја.

Интервјуист: Вие одевте низ еврејското маало?

Сведок: Е имаше, имаше дуќани, претежно беа дуќани, над дуќаните имаа свои живеалишта Евреите и јас сум одил. Само имаше некое, којзнае од каде беше таа фама дојдена, тука баш во центарот сега кај што е универзитетот, ах, беше аварата еврејска, црквата нијња и кога минеме, на школо кога одеме надолу по улицата, сите бегајте подалеко. Имаше некоја таква пуштено, викаја: Евреите фаќат и малите деца и вика ставаат ги у буре, у буре со шилки, со боцки, од таа крв се причествуваат. Е таква фама се ширеше и ние како деца така малку со језа помуниваме кај таа аварата.

Интервјуист: Вие лично се плашевте?

Сведок: Па како не, група деца оде на училиште, едно две од децата ако пуштат таква фама и готово, прифаќат ја сите. Инаку Евреите беа доста вака комуникативен народ, јас се сеќавам имаа мали дуќанчиња, продаваа семки, продаваа кикиритки и текстил, сите дребулии што се вика. Можам да кажам дека целокупната трговија и снабдувањето на градот беше од нив. Они беа доста способни, доста промуќурмни луѓе, знам дека татко ми беше сидар, он одеше, одеше по нијните куќи, викаа го да поправа нешто, да ќерамиди било, да измачка нешто, таквија технички работи. И многу вреден народ, многу вреден беше. Они, барем така кажуваа постарите, вика стално ќе му помагат на некои, на некои коишто остане без работа, кој нема егзистенција, ќе го помагат еднашка, два пати, три пати и после вика ако видат не бива ништо од него, ќе му купат едно самарче, тогај имаше самарчиња, на грбот го ставаат тоа самарче коа носе работи амалски на грбо, да не го боле грбо, на самрчето ќе го ставе. Значи тоа е последното.

Временски код: 6:44

Интервјуист: Вашиот татко, одвен што работеше, дали имаше пријатели Евреи?

Сведок: Имаше, имаше, он Ви викам оти таква работа сидарска, мајстор, мајстор беше, и го викаа, одеше по еврејски фамилии, секаде одеше. Немаше проблем.

Интервјуист: Се сеќавате на некои од имињата на тие пријатели на Вашиот татко?

Сведок: Не се сеќавам, тоа е у многу раното детство, не се сеќавам и не сам имал некаква којзнае каква стална комуникација, па да ми остане у сеќавање. Јас на пример не се сеќавам ни на школскиот другар, Еврејче имаше со мене, зад мене седеше у клупата, не му се сеќавам на името.

Интервјуист: Која година отидовте во училиште? Кога прв пат отидовте во училиште? Кога година?

Сведок: Па јас на седум години, значи тоа е четиријесет и прва уочи на четиријесет и втора.

Интервјуист: Имавте само еден Евреин соученик?

Сведок: Само еден имав, на него се сеќавам. Можда е било и некој друг ама мислам тука у непосредна близина до мене. Оно имаше, ако Ве интересира, една случка со него. До мене па седеше еден Томо се викаше. Доваѓа бугарскиот учител, еден така набиен, низок, и вика: Ај ти, момчето мое, как се казваш? И станува Томо: Ас се казвам Томо Петровиќ. Как? Томо Петровиќ. Уште един пат повтори Томо Петровиќ. Еден шамар кога му удри, пууу, на Томо главата му летна на другата страна. Од днеска ште се казваш Петров. Оти она за време на бивша Југославија, Краљевина Југославија, заведуват ги сите што са биле на ов, на иќ. А татко му на него бил и бивши џандар, само со превратот избегал од Македонија, ипрезимето си останува Петровиќ. Не Петровиќ, Петров, од сега ште се казваш Петров. Петров.

Интервјуист: А како се однесуваше овој бугарски учител кон Еврејчето?

Сведок: Па тогај, ах, коректни беа, коректни беа, можеби не беше припремене таа, тај геноцид што се после тоа случи, немаше некој, некои посебни забелешки во односот.

Временски код: 10:09

Интервјуист: Имате влезено во некои од овие еврејски куќи во кои работеше Вашиот татко или кај некој другар?

Сведок: Па он одеше, одеше многу пати на повик. Ќе го викнат некој на куќата има ќерамида има скршено, да пререде, да направи ремонт, некоја соба да измачка, да измалтериса.

Интервјуист: Дали Вие сте влегле во некоја од тие еврејски куќи?

Сведок: Не сум влегувал, не сум имал можност, мислам некое блиско другарче па да ме повика, не сам имал целиот контакт со некој од еврејското население, освен со детето што сега Ви го раскажа, тоа ми бил контактот. Иначе у чаршија сум бил, продаваа они некои лижавки, викаа ги еврејски лижавки. Тие се правеа од кајсии, ќе ги варат, па ќе ги после разлијат на равна површина, ќе ги исечат кожиња, како кожа, па замоткат и и ние децата,

немаше како сега што има чоколада, разни бомбони. Тогај тоа беше, лижалка или јабучка во шербет намачкана, тие беа. И семки од нив, многу убави семки имаа. И ден денеска викаат ги еврејски семки.

Интервјуист: Ми кажувавте дека ги јадевте овие лижалки и еврејски семки. Одевте ли често во еврејските продавници? Дали купувавте во чаршијата?

Сведок: Па видете, бидејќи училиштето мое беше тука во непосредна близина на црквата, сега е тоа двориште на црквата, порано тамо беше училиштето. И мораме да поминеме низ таа еврејската улица. Малку со страв од тоа, од тоа што пред малку шо Ви го кажав дека Евреите фаќат деца мали. Тоа беше којзнае од каде пропаганда.

Интервјуист: Дали Вашите родители Ви го кажаа некогаш тоа? Да пазите да не одите во еврејското маало?

Сведок: Не, не, не. Никој пат не са ми рекли.

Интервјуист: А некој друг возрасен да Ви го кажал тоа?

Сведок: Децата повеќе, веројатно на некои од децата дома се им зборувале и од таму процури таа работа.

Интервјуист: Се сеќавате ли како изгледаа бугарските војници?

Сведок: Како не. Хм, имаше тука во центарот на градот, сега кајшто е училиштето Ванчо Прке, тамо им беше зградата, они го викаа Учество. Сега како што ја викаме полициската станица. Учество. За описот, за униформи имаа тие, како да кажам, специјални капи тие со обрч, тие беа некако, немаа нешто каква посебна гардероба.

Интервјуист: Каква им беше бојата на униформата?

Сведок: Овие полицајците имаа некако друкшија, друкшија боја, граон некоја, а овие другите имаа браон, браон.

Интервјуист: Овие другите мислите на војската?

Сведок: На војската, војската. Кафенкаста, браон.

Интервјуист: Имате видено германски војници во Штип?

Сведок: Имам, имам, имам. Па Германците од тука минеа, одеа према Грција. Штип, Струмица и доле Гевгелија.

Интервјуист: Дали Германците и Бугарите имаа исти униформи?

Сведок: Не, не. Само покушаваа некои поздравни да попримат од нив, немаа исти униформи, не.

Интервјуист: Каква беше германската униформа?

Сведок: Германската униформа беше, ја колку што се сеќавам, некоја маслинеста боја, беа доста педантно облечени. Сеќавам се, колоните нивни, автомобили, тие борни коли, така ги викаме ние. Идеа од тука горниот дел на таа улица и низ Ново Село. Јас имав сестра мажена во Ново Село, тоа предградието на Штип, и бидејќи имаа само една улица, они кога минеа цели колони, куќите се тресеа. И иначе беа многу коректни Германците у прво време, воопшто не правеа некои нереди или да се отстрануваат од строј или да одат по куќи или... Само патот, колоната.

Временски код: 15:42

Интервјуист: Дали Евреите се разликуваа некако од другите, од Македонците или од Турците?

Сведок: Па видете. Имаше разлика, имаше разлика. На пример Евреите си беа повеќе затворени, затворени во себе, во својата, хм, националност, многу, многу и контактираа и кога имаа некој интерес, интерес да направат трговија или таква работа. Иако јакото нивно што си беа, не знам колку илјади са биле, не знам колкава е цифрата, они си се држеа. Исто турското население, они, па исто како денеска што е.

Интервјуист: Дали Евреите имаа нешто на облеката што ги разликуваше од другите луѓе?

Сведок: Не, не, не, не, немаше. Немаше, тоа покасно, покасно тие свезди шо мораа да ги носат.

Интервјуист: Објаснете, опишете ми ги тие свезди, какви се?

Сведок: Шестокраки свезди, али тоа беше покасно. Покасно. Ја и не се многу сеќавам, не сам ги гледал. Знаам дека тоа пред да ги депортираат се има случено.

Интервјуист: Каде ги носеа?

Сведок: Па на облеката. На облеката. За да се разликуваат од другото население.

Интервјуист: И ова дете коешто учеше со Вас во училиште, дали и тоа мораше да носи исто таква свезда?

Сведок: Е тогаш уште не носеа. Тоа е четиријесет и втора е било, јас што Ви ја раскажав случката со еврејското дете. Али тоа е пред депортацијата, некаде четиријесет и трета, ако не се лажам. На штипските Евреи.

Интервјуист: Ова дете, коешто учеше со Вас, само таа четириесет и втора учеше или учеше и четириесет и трета година?

Сведок: Се мислам дека е четиријесет и втора затоа што, ах, ја бев прво одделение. Толку сум бил, седма година, прво одделение. Јас сум тријесет и пета.

Интервјуист: А четириесет и трета Вие продолживте да одите на училиште?

Сведок: Да, да. Бугарско учев. Четиријесет и четврта пола година исто бугарски додека не дојдеа партизаните.

Интервјуист: Се сеќавате ли зошто тоа дете престана да оди на училиште? Или кога?

Сведок: Не се сеќавам на него. Имам го изгубено од вид. Дали у друго одделение или после депортацијата наредната сезона.

Интервјуист: Дали некој прашал од децата во училиштето или некој од учителите каде е тоа дете?

Сведок: Не. Видете, немаше шо да се праша затоа што Штип осамна опкружен со полицајци бугарски, никој не смееше да излезе надвор од својот дом и никој не знаеше што се случува. Дури отпосле, откако се заврши таа блокажа на градо, дознаме дека, дека се собрани Евреите. Дека ги носиле, кобајаги дека ќе ги носиле на друго место. Е тоа беше сознанието од нивното собирање.

Интервјуист: Каде бевте Вие кога се случи носењето на Евреите?

Сведок: Јас бев дома. Дома си бев, у мојто маало.

Интервјуист: Слушнавте нешто? Видовте?

Сведок: Е како не. Зборуваа старите. Вија децата.

Интервјуист: Не, не. Дали слушнавте или видовте како ги носат Евреите?

Сведок: Не бидејќи јас живеам во тоа време од центарот, од тука малку подалеко. Сите што се овие у непосредна близина биле на воа маало и ваа куќа што е исто така еврејска куќа била. И редица нагоре до центарот. Тие се сигурно виделе, виделе се и плаќање и викање.

Временски код: 20:08

Интервјуист: Што Ви кажа Вашиот татко? Велите старите зборуваа. Што кажаа?

Сведок: Па старите зборуваа дека собрале ги, собрале ги Евреите, однеселе ги на железничка станица, ќе ги носиле. Али ништо не знаеја и старите. Немаше никаков, никаква информација да се каже стриктно.

Интервјуист: Вие се обидовте да излезете на улица?

Сведок: Епа јас сам бил мал, дека освен на школо кога одам инаку не сам имал потреба да слевам долу во центарот на градот.

Интервјуист: Не, на Вашата улица пред куќата Ве прашувам. Дали видовте што има на улицата? Дали имаше некои луѓе на улицата?

Сведок: Ништо не сум видел, ништо. Затоа што така беше кажано никој да не ги напушта куќите. Тие двајсет и четири саата колку траеше депортацијата.

Интервјуист: Слушнавте дека некој го кажува тоа на Вашите родители?

Сведок: Моите родители го кажува тоа веројатно они са добиле инструкции од некој претходно којшто е одил по маалото. Тогај не е имало разгласни станици или радио.

Интервјуист: Излеговте тој ден надвор од Вашата куќа?

Сведок: Не, не, не.

Интервјуист: Попладнето или вечерта да речеме?

Сведок: Све сме биле дома, јас бев дете, тогај се слушаше кај ќе ти кажат седи тука и седи, не се ко денешните деца палави.

Интервјуист: Дали утрентата отидовте во училиште?

Сведок: Да, да. После продужи си наставата, продужи си животот како ништо да не е било.

Интервјуист: Поминувавте повторно низ еврејското маало?

Сведок: Да, да.

Интервјуист: И што се случуваше? Како изгледаше?

Сведок: Епа имаше одма, одма после тоа овие, локалните власти организираа лицитација, продажба на еврејскиот имот, на покуќнината еврејска. Али пред тоа извршено е, извршено е доста работи отуѓувани од домовете кои се, кои са биле у близок контакт со нив. Мислам кои са оперирале у службите бугарски, имаше пљачки доста.

Интервјуист: Ви видовте како изнесуваат?

Сведок: Не сум видел, не сум видел. Јас ова го кажувам од зборовите тогај што сам ги слушал дека. Е, после извесно време формира се една комисија, одеше по куќите и прашуваше имаш ли некои работи земено и такви работи.

Интервјуист: Каква комисија? Мислам од колку луѓе составена?

Сведок: Комисија. Тоа беше повеќе од бугарски службеници, али претставник имаше и од Штип. Можам слободно да го кажам тоа е по име Гајдарциски. Гајдарциски се викаше, сега јас не се сеќавам на неговото име, презимето му е тоа Гајдарциски. И интересен случај е со тај човек. Бидејќи доваѓаше и во нашиот дом, се распрашуваше имате ли нешто земено, он беше по тоа, покрај еврејските работи и изврши се четиријеста година со превратот, со

одењето, со распаѓањето на Југославија, Краљевина, грабеж еден на сите продавници. Тоа штипјани го викаат Јама. Јама, демек улезеш у дуќано, што ти се бендисува, нема ни полиција, нема ништо, дигаш, носеш, Јама. И таа комисија одеше со цел ако си нешто земал да ти провере, да виде, они го собираат. Па после то, на, на плоштадот тамо, изнесат ги, па ги продават. Со наддавање.

Интервјуист: Вие видовте како ги продаваат?

Сведок: Па како не.

Интервјуист: Да?

Сведок: Па како не.

Интервјуист: На кои места? Каде ги продаваа?

Сведок: Тука во центарот на градот, работи, овај саат, овај стол, толку пари. Наддавање обично.

Интервјуист: Кој ја организираше таа лицитација? Кој ги продаваше работите?

Временски код: 25:00

Сведок: Па имаше, па имаше наши коишто учествуваа во тоа. Бугарски активисти, Македонци.

Интервјуист: А дали имаше бугарски полицајци или војници?

Сведок: Е не се сеќавам, не се сеќавам, важно цивили повеќе манипулираа со тие работи.

Интервјуист: А што продава?

Сведок: Се што постоеше покуќнина, во домовете.

Интервјуист: Да речеме што видовте дека продаваа? Како предмети?

Сведок: Предмети. Да речеме намештај, тогај у тоа време немаше многу намештај поправо во нашите домове. Кревети, ормари, е таквие работи.

Интервјуист: А ми кажавте дека постоела комисија којашто одела по куќите. Таа комисија дојде во Вашиот дом?

Сведок: Доваѓаше, доваѓаше. Доваѓаше и сеќавам се мојот татко, бидејќи ние живеевме тамо до сегашната болница, а у тоа време беше касарна на српската војска, и со одењето на српската војска и тамо се изврши грабеж, ова Јама што Ви викам. Населението македонско улеше у просториите, кој кондури му требет, цокули, чизми, шинел, палто. И мојот татко земал шинели, шинели неколку. Е арно ама беше малку плашлив од таа бугарската власт бидејќи беше сидар мајстор, преку ноќта открива го кровот на куќата, постила ги шинелите,

неколку пет-шест шинела, и врз нив керамидите наново ги става. Арно ама стравот доваѓа, вика ако ги откријат отидов у затвор. Па сабајлето рано беше ги собрал, па тамо ги фрли у еден дол.

Интервјуист: Оваа комисија, Вие ја видовте кога дојде во Вашата куќа?

Сведок: Да, да, да, да, да, сеќавам се, сеќавам се како дете.

Интервјуист: Колку луѓе беа?

Сведок: Бројо не можам да кажам колку.

Интервјуист: Отприлика?

Сведок: Два-тројца сигурно са биле.

Интервјуист: Беа во цивилна облека или?

Сведок: Во цивилна, во цивилна.

Интервјуист: Имаше полиција или војска со нив?

Сведок: Не видов, не се сеќавам за полиција. Вероватно имало, али они тие ги викаа агенти.

Интервјуист: Ми кажавте дека имало и претставник од Штип.

Сведок: Да, да, да, да. Епа за него сакав, куриозитет е. Тај истиот човек, истиот човек после ослободувањето четиријесет и четврта, четиријесет и пета година, партизаните кога дојдеа, истиот тај човек, како успеа, што успеа, наместо да го судат да одговара за својата соработка со бугарскиот окупатор, успеја да влезе у Црвен крст. И тај, долго време, долго време до неговата смрт биде претставник на Црвен крст и манипулираше у тоа време исто така беше криза за јадење и за облекло истиот тај работеше. Тоа е феномен.

Интервјуист: Се сеќавате на неговото име?

Сведок: Името не се сеќавам, ја преѓе Ви реков. Се викаше на презиме Гајдарциски.

Интервјуист: Дали беше неговото име Митко?

Сведок: Не можам да се сетам.

Интервјуист: Во ред.

Сведок: Мислам дека, ама не сум сигурен. Тоа што не сум сигурен не можам да тврдам.

Интервјуист: А кога дојде оваа комисија во Вашиот дом, што бараа?

Сведок: Што имате, што имате земено од тоа Јамата, од тоа пљачка што имаше во дуќаните оти тоа беше масовно. Кој што му дојдеше до рака дигаше. е татко ми беше донесел и едни вакви столове. Баш убаво се сеќавам. Од Бата, од Бата, Бата го викаа тоа тогај. едни убаве столове. И земаа му го столовето.

Интервјуист: Му ги одземаа столовите?

Сведок: Да, да. Се конфискуваа имот.

Интервјуист: Ги познававте другите двајца луѓе коишто беа во оваа комисија?

Сведок: Не, не, не, не се сеќавам. Ама тај главниот Гајдарциски после тоа четириесет и пета година, што Ви викам, кога почна да работе во Црвенио крст, одма го препознаме. Он не се ни криеше ни фала богу. Специјалист човек.

Временски код: 30:00

Интервјуист: Во целава оваа ситуација, околу ограбувањето и слично, овие луѓе влегуваа само во еврејските дуќани или влегуваа и во другите дуќани коишто не припаѓаа на Евреи?

Сведок: Кои мислите?

Интервјуист: При ограбувањето, и за време на Јамата и по депортацијата на Евреите?

Сведок: Епа четириесет и прва кога стана, почетокот, крајот на четиријеста, четиријес прва година, Јамата таа кога стана, не можеше да се влегува во имотите на Евреите бидејќи сеуште не беше извршена депортацијата. Депортацијата нивна таму некаде четириесет и трета. Али дуќаните колку можеа да си ги заштитат Евреите тоа е прашање. А, они беа вака малку страшливи, вероватно е имало, не сум сигурен, имало е и ограбени и еврејски дуќани. Важно се што имаше дуќани низ градот се беше опљачкано. Се беше опљачкано. Имаше еден случај, толку многу пљачкале да на крајот еден покасно дошол, немал што да земе, у слаткарница биле Јајеви, и ден денеска таа слаткарница работе...

Интервјуист: Јајеви е презимето на сопствениците?

Сведок: Да, да. И отвара еден капак на едно буре, мед. И траже нешто да црпе од медот, ама некои мајтапчии од шега подигнат и у бурето го пуштат. Ха ха, излева после од бурето целиот со мед. Е такви работи. Се што е могло да се носе се е пљачкано. И храна и облекло.

Интервјуист: Откако ги депортираа Евреите, дали сте биле во некоја куќа на роднини или пријатели да имате видено еврејски работи? Значи што ги купиле?

Сведок: Не, не сум бил, не сум бил. Знаам дека сите, сите работи, покуќнини, се што имаше по куќите се изнесуваа и се продаваа со наддавање. Јавно се продаваа, а главен организатор на тоа беше овај Гајдарциски. Он цената ја качуваше или ја спушташе.

Интервјуист: Вие го видовте како стои за време на аукциите и како ја организира продажбата?

Сведок: Да де, да.

Интервјуист: А кажете ми, не, во ред тоа, Ве прашувам дали сте виделе некој којшто го познавате да купил од тие еврејски работи или во некој дом да го имате видено тоа?

Сведок: Не ме тоа интересирало и затоа не ми е останало у сеќавање. Не се интересирав, тоа е друго да сам бил поголем на возраст. Деца, гледаш погоре акција, џумбуш гледаш.

Интервјуист: А кажете ми, знаете ли некои Евреи коишто ја преживеаја Втората светска војна? Коишто се вратија во Штип по војната?

Сведок: Имаше, имаше до скоро беше жив, еден Исак, Исак, и работеше во Метална тука за време на социјализмот. Имаше и син, јас син му го имам снимано, прилог имам правено за него за македонската телевизија. Он беше...

Интервјуист: Имате правено прилог за синот.

Сведок: Да, Моис се викаше. Имаше и жена и... Син му, син му работеше тука, па не се сеќавам колку точно години има, али отиде за Израел он. Прво децата ги испрати, мислам две деца имаше, на школување, и после извесно време гледам снема го, и отишол и он.

Интервјуист: А некој друг којшто преживеал?

Сведок: Имаше штипјанин у тоа време, сеќавам се празници коа имаше, тука на, на, воа спомен плочата доваѓаа од Скопје, коишто живееја во Белград, не се сеќавам по имената.

Временски код: 35:15

Интервјуист: Овој Исак што ми го споменавте, дали знаете каде бил за време на Втората светска војна?

Сведок: Он, кажуваа дека бил у партизани, и така се спасил иначе не е можел да се спаси.

Интервјуист: Ви благодарам. Направивме една кратка пауза. Кажете ми, моите колеги кога беа тука кај Вас пред три месеци, Вие имкажавте дека тој ден кога ги депортирале Евреите дека на Вашата улица имало бугарски војници или полицајци.

Сведок: Да.

Интервјуист: Вие го видовте тоа или Ви кажаа?

Сведок: Кажаа ми, не сам го видел тоа.

Интервјуист: Кој Ви кажа дека има?

Сведок: Па родителите, родителите. Нема излегување, има војска, има полиција, блокажа на целиот град и ние често живеевме под таа психоза. Тие двајсет и четири саати.

Интервјуист: А онаа епизода кога ја ограбуваат слаткарницата на семејството Јајеви.

Сведок: Да.

Интервјуист: И оној дел со бурето со медот. Тоа го имате видено, како ја фрлаат, ја турнуваат таа личност во бурето или тоа Ви го раскажале?

Сведок: Не тоа ми е раскажано, раскажано, долго време се прераскажуваше во Штип. Како еден куриозитет.

Интервјуист: А околу овие аукции значи наддавања при распродажбата на еврејските работи. Ми рековте дека се случувало во центарот на градот.

Сведок: Да. Во центарот, пред еврејски згради, важно тоа беше лицитација на предмети изнесени надвор и поединечно се лицитираат, се наддава цената и така.

Интервјуист: Колку пати видовте вакво нешто, ваква лицитација?

Сведок: Па тоа долго време се практикуваше, не знам да не претерам, али сигурно, сигурно месец дена.

Интервјуист: Секој ден?

Сведок: Да. И таму беше присутен овој нашиот Гајдарџиски, он беше главен, он ги одредуваше цените.

Интервјуист: Значи тој учествуваше на сите тие аукции или наддавања коишто ги гледавте?

Сведок: Да, да. Не се сеќавам на други луѓе, овај беше некако поекспониран и затоа ми е останал у сеќавање.

Интервјуист: Тоа го гледавте и кога одевте и кога се враќавте од училиште?

Сведок: Да, да.

Интервјуист: Значи Ве прашувам дали имаше и наутро и на пладне кога се враќавте од училиште?

Сведок: Абе тоа преко целиот ден, преко целиот ден они продаваа ги тие работи од еврејските станове. Можете да замислите една куќа, една куќа се што има од постелина, од намештај, од прибор за јадење, се се продаваше.

Интервјуист: А кои луѓе купуваа?

Сведок: Па купуваа и наши, и наши купуваа. Купуваа Македонци, Турци. Турци имаше доста у тоа време во Штип живееја.

Интервјуист: Дали имаше некакво правило? Купуваа побогатите, посиромашните или?

Сведок: Тоа не можам да кажам затоа што Штип беше многу сиромашен град, имаше занаетчиство, имаше некои, некои, сиромаштија, сиромаштија беше голема. Јас се сеќавам не сум имал кревет, на сламарица спиев. На сламарица, напунета со слама.

Интервјуист: А кажете ми само, малку да го опишете ова наддавање. Како се одвиваше целиот тој процес, разбираам дека е на плоштад, дека има многу луѓе, како се случуваше? Да речеме колку време Вие го гледавте тоа? Застанувате да го гледате или само поминувавте?

Сведок: Па не бев, не ми е било интерес, како појава видеш у изминењето овај предмет, оваа столица толку пари, толку лева ќе биде. Ајде, јаве се друг покачува и идат до извесна сума и кој ќе даде највише ќе го земе столо. Ормар изнесат, изнесат облекло и така, лицитација се врше.

Интервјуист: Во ред, Ви благодарам многу за Вашето време и за овие Ваши спомени коишто ги споделивте со нас.

Сведок: Има многу работи, ама избледено е. Јас сум седумдесет и седум години, таман седумдесет години е поминало. Хах.

Интервјуист: Ви благодарам многу уште еднаш.

Сведок: Молим.